

ARMONIZAREA ȘI APLICAREA UNIFORMĂ A REGLEMENTĂRILOR LEGALE ALE REGIMURILOR VAMALE CU PRIVIRE LA IMPORTUL TEMPORAR DE CĂTRE STATELE AFLATE ÎN PROCESUL INTEGRĂRII EUROPENE

Zinaida LUPAȘCU,
doctor în drept, conferențiar universitar (USEM)
Artur ZAGORNEANU,
magistru în drept, avocat

Ca rezultat al activității desfășurate de Comitetul Tehnic Permanent al OMV (Organizația Mondială a Vănilor), a fost elaborată și adoptată în 1990 la Istanbul (Turcia) Convenția cu privire la importul temporar, care a înlocuit cele cincisprezece acorduri internaționale existente (inclusiv simplificarea importului de mostre comerciale ale Convenției din 1952 și de materiale promoționale, Convenția vamală privind importul temporar de echipamente științifice din 1968, precum și multe altele, cu încorporarea în ea a textului Carnetului ATA al Convenției din 1961.

Această Convenție, ca instrument juridic internațional, include un text de bază și treisprezece cereri, fiecare dintre acestea fiind o procedură simplificată pentru importul temporar al unui anumit tip de mărfuri. Condiția pentru semnarea convenției este aderarea obligatorie a statului parte la anexa A, în care sunt aprobate documentele de import temporar – carnet ATA și CPD – și cel puțin încă una dintre cele treisprezece anexe. De asemenea, ea combină, atât elemente de unificare a legii, de exemplu, în ceea ce privește definițiile, cât și armonizarea legislației, în special, cu privire la stabilirea unor dispoziții comune privind ordinea și condițiile regimului vamal de import temporar cu un singur document vamal internațional – Carnetul ATA.

La elaborarea Convenției de la Istanbul, Organizația Mondială a Vănilor a tins nu numai să creeze norme juridice internaționale privind admiterea temporară, care vizează unificarea și armonizarea sistemelor juridice în acest domeniu, dar, de asemenea, pentru a îmbunătăți cadrul legal internațional cu privire la aceste probleme prin combinarea tuturor convențiilor privind admiterea temporară într-un singur instrument juridic internațional codificat.

Cuvinte-cheie: activitate vamală; frontiera vamală; proceduri vamale; unificare; armonizare.

* * *

As a result of work undertaken by the Permanent Technical Committee of the WCO, it was developed and adopted in 1990 in Istanbul (Turkey) Convention on the temporary importation, which replaced the fifteen existing international agreements (including simplifying import of commercial samples of the Convention of 1952 and promotional materials, customs Convention on the temporary importation of scientific equipment in 1968, and much more, incorporating into it the text of the 1961 Convention ATA carnet .

This Convention, the international legal instrument, includes a basic text and thirteen applications, each of those are a simplified procedure for the temporary importation of a certain type of goods. The condition for signing the agreement is compulsory membership of the state party, Annex A, where approved temporary import documents – ATA carnet and the CPD – are and at least one of the thirteen annexes. Also, it combines both elements of unification of law, for example, in terms of definitions and the harmonization of legislation in particular, on the establishment of common provisions concerning the order and conditions of the customs procedure for temporary importation with a single customs document international – ATA.

In developing the Istanbul Convention, the World Customs Organization has tended not only to create international legal norms on the temporary, aimed at unification and harmonization of legal systems in this area, but also to improve the international legal framework on these problems by combining all conventions on temporary admission into one codified international legal instrument.

Keywords: the customs domain activity; customs border; the customs procedures; the unification; harmonization.

În anul 1961, Organizația Mondială a Vănilor (OMV) [1] împreună cu părțile contractante ale Acordului General pentru Tarife și Comerț („GATT 1994”) [2] și Națiunilor Unite pentru Educație, Știință și Cultură (UNESCO), ținând seama de recomandările Camerei Internaționale de Comerț, au elaborat Convenția internațională a Vănilor privind carnetul ATA al Convenției privind admiterea temporară, adoptată la Istanbul la 26 iunie 1990 a mărfurilor.

Obiectivul principal al acestei Convenții (Convenția privind carnetul ATA) a fost adoptarea unei proceduri uniforme pentru importul temporar scutit de taxe va-

male a bunurilor, care sunt facilitate în activitățile de afaceri și culturale internaționale, care prevăd realizarea unui grad mai ridicat de armonizare și unificare a sistemelor vamale ale părților contractante [3].

Stipulările acestei Convenții prevăd aplicarea de către statele părți a carnetului ATA, ca a singurului document vamal internațional, care înlocuiește declarațiile vamale naționale și permite pentru vămuire proceduri simplificate și accelerate pentru importul temporar al mărfurilor.

În scopul implementării acestei Convenții și al Legii R.Moldova din 05.12.2008, cât și a Hotărârii

Guvernului din 14.08.2009 cu privire la desemnarea asociației emitente și asociației garante a titlurilor de admitere temporară (Carnetele ATA și CPD) [4]. Serviciul Vamal al Republicii Moldova a adoptat la 30.07.2014 un ordin cu privire la aprobarea normelor tehnice de perfectare, control și evidență a Carnetului ATA [5].

Art. 1 al Convenției privind carnetul ATA stipulează conținutul noțiunii de admitere temporară. Convenția este un instrument eficient de restrângere a barierelor vamale și de reducere a altor restricții cu caracter economic. Acest concept se referă la importul temporar de bunuri și la scutirea de taxe la import, fapt confirmat de prevederile art. 3 din Convenție sau de legile și regulamentele țării importatoare naționale.

Tot în acest articol este determinat și domeniul de aplicare al convenției și este stabilită obligația juridică internațională a fiecărei părți contractante de a lua, în locul documentelor sale vamale naționale, carnete ATA, care operează pe teritoriul său și care au fost eliberate și utilizate în conformitate cu Convenția privind mărfurile importate temporar.

Putem menționa că carnete ATA pot fi adoptate și în conformitate cu prevederile altor convenții internaționale privind importul temporar (de exemplu, Acordul UNESCO privind importul de materiale educaționale, caracter științific sau cultural 1950; Convenția Europeană pentru vămuirea de paleți folosiți în transportul internațional) sau pentru regimul de admitere temporară în conformitate cu legile și tranzitul național, pe baza prevederilor convenției. Este indicat în mod special faptul că mărfurile destinate prelucrării sau reparațiilor nu pot fi introduse de către ATA TIR [6].

Convenția privind carnetul ATA stabilește procedura de emitere uniformă pentru toate statele părți la ATA a Carnetelor, definește entitățile care eliberează aceste documente și subiecții, care asigură plata sumelor taxelor de import, precum și a altor sume în caz de încălcare a importului temporar de mărfuri. Astfel, în art. 1 din Convenție, ca subiect al eliberării Carnetului ATA este indicată o asociație emitentă, ca o entitate, care să garanteze sumele datorate în cazul defectării unor condiții temporare de import.

De asemenea, este inclusă o prevedere care atestă că activitatea de emitere și de garantare a asociațiilor se efectuează cu permisiunea autorităților vamale naționale. Într-o anexă la convenție, există o mostră din carnetul ATA. Convenția privind carnetul ATA stabilește beneficii minime pentru utilizarea carnetului ATA și nu interzice utilizarea unor beneficii mai mari de către statele părți la Convenție (art. 17).

Condiția pentru aderarea la convenție este de a accepta toate dispozițiile acesteia, doar cu o singură rezervă, în ceea ce privește dreptul de a nu utiliza Carnetele Statului parte ATA în temeiul Convenției pentru traficul poștal.

OMV, prin intermediul Secretariatului General și secretarului general al ei, dețin funcții de supraveghere și de monitorizare a conformității cu prevederile Convenției privind carnetul ATA.

Convenția privind carnetul ATA combină, atât elemente de unificare a legii, de exemplu, în ceea ce privește definițiile, cât și armonizarea legislației, în special, cu privire la stabilirea unor dispoziții comune relative la ordinea și condițiile regimului vamal de import temporar cu un singur document vamal internațional – **Carnetul ATA**.

Astfel, Convenția privind carnetul ATA, prin introducerea unui document vamal internațional unificat și procedura de utilizare a acestuia pentru importul temporar, în mare măsură, simplifică această procedură vamală și apropie reglementarea sa juridică de cea a statelor-membre ale Convenției. În prezent, sistemul ATA include mai mult de șaptezeci de țări, care sunt părți la Convenția privind carnetul ATA.

În zona balcanică pe lângă Serbia, Croația și Muntenegru, o importantă țară de tranzit și țintă prioritară identificată de rețeaua organizațiilor afiliate lanțului internațional de garantare ATA, este și Bosnia și Herțegovina. Deoarece era veriga lipsă dintr-un important lanț al importului și exportului temporar de mărfuri, la 18 aprilie 2011 Bosnia și Herțegovina au implementat Sistemul de Carnete ATA, realizare majoră pentru Camera de Comerț Internațională (ICC) [7].

Practica utilizării carnetului TIR în termen de câteva decenii a relevat necesitatea îmbunătățirii în continuare a normelor juridice internaționale, unificarea și armonizarea sistemelor juridice ale statelor cu privire la regimul de admitere temporară.

Odată cu dezvoltarea relațiilor economice externe ale statelor, precum și în condițiile procesului de globalizare, apare necesitatea elaborării și adoptării unui instrument juridic internațional nou codificat, care ar unifica toate convențiile internaționale privind admiterea temporară adoptate anterior și ar actualiza normele internaționale legale de această procedură vamală.

Ca rezultat al activității desfășurate de Comitetul Tehnic Permanent al OMV, a fost elaborată și adoptată în 1990 la Istanbul (Turcia) Convenția cu privire la importul temporar, care a înlocuit cele cincisprezece acorduri internaționale existente (inclusiv simplificarea importului de mostre comerciale ale Convenției din 1952 și de materiale promoționale, Convenția vamală privind importul temporar de echipamente științifice din 1968, precum și multe altele) cu încorporarea în ea a textului carnetului ATA al Convenției din 1961.

Convenția privind admiterea temporară din 26 iunie 1990, sau cunoscută sub denumirea de Convenția de la Istanbul, combinând acordurile juridice internaționale acceptate anterior în domeniul admiterii temporare, a contribuit la unificarea și armonizarea reglementărilor vamale legale naționale ale statelor părți la convenție [8].

Suntem de acord cu opiniile doctrinarilor A. Kozyrin și A. Shornikov care cred că natura și esența Convenției de la Istanbul privind admiterea temporară se exprimă în faptul că ea prezintă un instrument juridic internațional codificat, unic privind importul temporar de mărfuri [9].

Preambulul Convenției de la Istanbul remarcă faptul că numărul mare și fragmentarea periodică a convențiilor vamale internaționale adoptate anterior, privind admiterea temporară, amenință cu o deteriorare puternică a situației din acest domeniu.

„Simplificarea și armonizarea regimurilor vamale și, în special, adoptarea unui tratat internațional care să cuprindă toate convențiile existente privind admiterea temporară, va fi în măsură să asigure accesul la reglementările internaționale în vigoare privind admiterea temporară și să contribuie în mod eficient la dezvoltarea comerțului internațional și a altor forme de schimb internațional” [10].

Convenția de la Istanbul include un text de bază și treisprezece cereri, fiecare dintre acestea fiind o procedură simplificată pentru importul temporar al unui anumit tip de mărfuri.

Condiția pentru semnarea Convenției este aderența obligatorie a statului parte, la anexa A, în care sunt aprobate documentele de import temporar – carnet ATA și CPD – și cel puțin încă una dintre cele treisprezece anexe [11].

Alegerea unei anumite Anexe a Convenției de la Istanbul permite statelor, care aderă la acest tratat internațional, să modifice obligațiile sale internaționale legale.

Convenția de la Istanbul oferă definiții ale termenilor-cheie utilizați în ea. Astfel, prin import temporar, Convenția se referă la un regim vamal, care permite importul pe teritoriul vamal eliberat condiționat de plata taxelor și a tarifelor de import și fără aplicarea interdicțiilor sau a restricțiilor de natură economică la anumite mărfuri (inclusiv mijloace de transport) importate pentru un scop specific de import și exportate, într-o anumită perioadă, fără nicio modificare în afara deteriorării normale datorate utilizării lor.

Convenția de la Istanbul cât și Convenția cu privire la carnetul ATA din 1961 au furnizat două tipuri de documente vamale internaționale pentru admitere temporară:

1. Carnetul ATA – admitere temporară utilizată pentru admiterea temporară a mărfurilor, cu excepția vehiculelor;

2. Carte CPD – admitere temporară utilizată pentru importul temporar de vehicule.

Prevederile Convenției de la Istanbul se referă la o gamă largă de produse. Ca exemplu: mărfuri, inclusiv vehicule (Anexa A.1); mărfurile destinate prezentării sau utilizării la expoziții, târguri, congrese, sau alte evenimente similare (Anexa B.1); echipamente profesionale, cum ar fi presa, radio, cinema, televiziune etc. (Anexa B.2); containere, paleți, ambalaje, mostre și alte mărfuri importate în tranzacțiile comerciale (Anexa B.3); mărfurile importate cu scop educativ, științific sau cultural (Anexa B.5); obiecte personale ale călătorilor și a mărfurilor importate pentru sport (Anexa B.6); Echipamente pentru publicitate în domeniul turismului (Anexa B.7), și așa mai departe.

Deci Convenția privind admiterea temporară adoptată la Istanbul la 26 iunie 1990 conține un șir de Anexe acceptate de țările care furnizează mărfuri-

le admise la import temporar. Astfel, statele membre la Sistemul ATA au posibilitatea să accepte în locul documentelor sale vamale naționale, (cu garantarea sumelor prevăzute la art. 8 din prezenta Anexă și în condițiile art. 5 din Convenție) orice titlu de admitere temporară valabil pentru teritoriul său, eliberat și folosit în condițiile definite în Anexă, pentru mărfurile (inclusiv mijloacele de transport) importate temporar ca urmare a aplicării celorlalte Anexe la prezenta Convenție pe care ea le-a acceptat.

Albania, Serbia, Slovenia, Turcia, Croația, Bosnia și Herțegovina au acceptat condițiile prevăzute de Anexele – A, B1, B2, B3, B4, B5, B6, B7, B8, B9, C, D, E, Moldova cu excepția B4, B8 și C, Ucraina – fără B7 și C, Muntenegru – fără B5, B8. Astfel Convenția facilitează admiterea temporară prin simplificarea și armonizarea procedurilor prin urmărirea obiectivelor de ordin economic.

Toate aceste categorii de mărfuri au trecut prin frontierele vamale ale statelor-membre ale Convenției de la Istanbul, fără plata drepturilor și a taxelor de import, atunci când sunt prezentate ca o garanție a titlurilor de admitere temporară, eliberată în conformitate cu art. 4, 5 prevăzute în fiecare anexă, precum și regulile pentru fiecare cerere, ca urmare a eliminării termenului (pct. 7). „Autoritățile vamale ale statelor participante la Convenție și anexele sale individuale, pot conveni la un termen mai lung la export decât data prevăzută în fiecare anexă sau prelungirea perioadei inițiale”.

Atât Convenția de la Istanbul, precum și Convenția privind Carnetul ATA, combină în sine elemente de unificare și armonizare.

Convenția conține atât o dispoziție discreționară, care poate fi aplicată la discreția părților, cât și dispoziții poziționate imperativ, impunând obligații juridice internaționale, față de statul-parte.

Astfel, art. 20 din Convenție prevede că orice încălcare a dispozițiilor Convenției ar trebui să implice sancțiunile pe teritoriul statului în care a avut loc încălcarea, în conformitate cu legislația sa (pentru statele membre).

Astfel, Convenția impune fiecărui stat participant la ea, obligația internațională legală de a stabili în legislația lor națională o prevedere privind răspunderea pentru încălcarea normelor Convenției.

Practic, în fiecare anexă din Convenția de la Istanbul este înrădăcinată o idee de asimilare treptată a numeroaselor convenții adoptate anterior de un act unic codificat la admitere temporară. În special, Anexa B.2 despre echipamentele profesionale, este acceptat să fie înlocuită cu o reglementare similară a Convenției din 1961, Anexa B.5 cu privire la mărfurile importate cu scop științific sau cultural educativ, înlocuiește alte patru similare adoptate în Convențiile din anii 1960, 1972 și 1952 etc. [12].

Concluzie. Astfel, la elaborarea Convenției de la Istanbul, OMV a tins nu numai să creeze norme juridice internaționale privind admiterea temporară, care vizează unificarea și armonizarea sistemelor juridice în acest domeniu, dar, de asemenea, pentru

a îmbunătăți cadrul legal internațional cu privire la aceste probleme prin combinarea tuturor convențiilor privind admiterea temporară într-un singur instrument juridic internațional codificat – *Convenția de la Istanbul*.

Referințe:

1. Organizația Mondială a Vămirilor (organism interguvernamental independent) a fost înființată la 4 noiembrie 1952 sub denumirea de Consiliul de Cooperare Vamală pentru a spori eficacitatea și eficiența administrațiilor vamale, a stimula creșterea comerțului internațional legal, pentru promovarea unui mediu vamal transparent și previzibil, a simplifica și armoniza procedurile vamale, a promova colectări echitabile, eficiente și eficace ale taxelor vamale.
2. Acordul General pentru Tarife și Comerț [Decizia 94/800/CE a Consiliului din 22 decembrie 1994 privind încheierea, în numele Comunității Europene, referitor la domeniile de competența sa, a acordurilor obținute în cadrul negocierilor comerciale multilaterale (1986-1994), *Jurnalul Oficial* L 336 din 23.12.1994], [<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/RO/TXT/?uri=URISERV%3Ar11011>].
3. Сандровский К.К. *Международное таможенное право*: Учебник. 2-е изд., испр. К.: О-во «Знания», КОО, 2001, с. 227.
4. Legea nr.253-XVI din 05.12.2008, Hotărârea Guvernului nr.495 din 14.08.2009 cu privire la desemnarea asociației emitente și asociației garante a titlurilor de admitere temporară (Carnetele ATA și CPD).
5. Serviciul Vamal al Republicii Moldova, ordinul nr. 330 din 30.07.2014 cu privire la aprobarea normelor tehnice de perfectare, control și evidență a Carnetului ATA și completarea unor acte normative de Serviciul Vamal. Publicat: 28.11.2014 în: *Monitorul Oficial*, nr. 352-357, art. 1659. Data intrării în vigoare: 03.11.2014.
6. Musteață S., coord. *Protecția juridică a patrimoniului arheologic. Culegere de acte normative și convenții internaționale*. Chișinău, 2010. 380 p.
7. Sistemul de carnet ATA în Bosnia și Herțegovina, afacerea, Buletin oficial On-line al Camerei de Comerț și Industrie a municipiului București, anul VI, nr. 15-16 (276-277) 06-19.04.2011] [<http://www.ccib.ro/afacerea/Stire-5457-.htm>]
8. Курникова Л.П. Карнет ATA как инструмент международной интеграции. В: *Академический вестник*, 2005, № 3, с. 32.
9. Козырин А.Н. *Комментарий к Таможенному кодексу Российской Федерации*. Москва, 2006, с. 106; Шорников А.В. *Участие Российской Федерации в международном таможенном регулировании: международно-правовые аспекты*/Дисс. канд. юрид. наук. Москва, 1999, с. 134.
10. Convenția privind admiterea temporară, semnată la Istanbul, din 26.06.1990 (textul documentului este accesibil pe pagina web a Camerei de Comerț și Industrie – www.chamber.md).
11. Pct. 4) art.24. din *Convenția privind admiterea temporară*, semnată la Istanbul, din 26.06.1990.
12. *Regimul vamal admitere temporară*. Publicație periodică a serviciului vamal, aprilie-iunie 2013, nr.2(32).